

1. ชื่อโครงการ : ปรับโครงสร้างสินค้ากระเทียม

2. หลักการและเหตุผล

การผลิตกระเทียมของไทยในช่วงหลังการเปิดตลาดเสรีทางการค้าในช่วงปี 2547 - 2548 อยู่ระหว่าง 96,000 - 106,600 ตัน และต้องมีการนำเข้าอยู่ระหว่าง 50,000 - 60,000 ตัน เนื่องจากกระเทียมเป็นสินค้าที่ไม่สามารถแข่งขันกับประเทศเพื่อนบ้าน เช่น จีน และพม่าได้ เพราะต้นทุนการผลิตกระเทียมไทยสูงกว่า ประกอบกับการผลิตกระเทียมมักประสบปัญหาราคาคงต่ำเป็นประจำในช่วงระหว่างเดือนมีนาคม - เมษายน เนื่องจากเป็นช่วงที่ผลผลิตออกสู่ตลาดมาก และทำให้การเคลื่อนไหวของราคากระเทียมภายในประเทศไม่แน่นอน รัฐบาลต้องใช้เงินงบประมาณเป็นจำนวนมากเข้าแทรกแซงการตลาดเป็นประจำ ประกอบกับประเทศไทยและประเทศจีนได้ลงนามในข้อตกลงเปิดเสรีทางการค้าในเดือนกรกฎาคม 2548 ยิ่งทำให้ราคาของกระเทียมไม่มีเสถียรภาพมากขึ้น

กระเทียมเป็นสมุนไพรที่สามารถแปรรูปเป็นวัตถุดิบในการผลิตยา เวชภัณฑ์ ตลอดจนใช้เป็นวัตถุดิบในการผลิตผลิตภัณฑ์เสริมอาหารที่เป็นที่ต้องการของตลาดซึ่งสอดคล้องกับกระแสความตื่นตัวเรื่องการดูแลสุขภาพในปัจจุบันและอนาคต แต่เป็นที่ทราบกันดีว่ายังมีการใช้กระเทียมเพื่อการแปรรูปดังกล่าวในปริมาณไม่มากนักเมื่อเปรียบเทียบกับปริมาณผลผลิตกระเทียมที่ผลิตได้ในปี 2548 จำนวน 106,600 ตัน

ดังนั้นกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จึงจำเป็นต้องดำเนินการปรับโครงสร้างสินค้ากระเทียมที่ได้รับผลกระทบจากการเปิดตลาดเสรีทางการค้า เพื่อรักษาระดับราคาและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตกระเทียมภายในประเทศให้สามารถแข่งขันได้ในระดับหนึ่งโดยจัดการการผลิตกระเทียมภายในประเทศให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม โดยมีพื้นที่ปลูกกระเทียมประมาณ 85,000 ไร่ และผลผลิต 106,250 ตัน ตามยุทธศาสตร์การปรับโครงสร้างสินค้ากระเทียม ซึ่งการปรับโครงสร้างดังกล่าวจะช่วยรักษาระดับราคากระเทียมภายในประเทศ ให้มีเสถียรภาพและยังสามารถช่วยลดผลกระทบจากข้อตกลงการเปิดตลาดเสรีทางการค้าให้เกษตรกรผู้ปลูกกระเทียมได้ในอนาคต

3. วัตถุประสงค์ :

- 3.1 เพื่อพัฒนาการผลิตกระเทียมให้มีปริมาณและคุณภาพสอดคล้องกับความต้องการของตลาด
- 3.2 เพื่อพัฒนาให้มีการใช้กระเทียมเพื่อการแปรรูปมากขึ้น
- 3.3 เพื่อให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการปลูกพืชที่เป็นทางเลือกใหม่ (พริกหวาน มันฝรั่งโรงงาน และยางพารา)

4. เป้าหมาย :

- 4.1 เพิ่มประสิทธิภาพกระเทียมในพื้นที่เดิม จำนวน 85,000 ไร่
  - 4.1.1 เพิ่มผลผลิตจาก 1,006 กก./ไร่ ในปี 2548 เป็น 1,250 กก./ไร่ ในปี 2552
  - 4.1.2 เพิ่มปริมาณใช้เพื่อการแปรรูปจาก 10,000 ตัน ในปี 2548 เป็น 15,000 ตัน ในปี 2552

4.2 สร้างทางเลือกใหม่สำหรับพื้นที่ที่ผลผลิตต่ำกว่า 1,000 กก./ไร่ โดยปรับเปลี่ยนไปปลูกพืชที่มี ศักยภาพมากกว่า จำนวน 21,000 ไร่ ได้แก่

4.2.1 พริกหวาน 600 ไร่

4.2.2 มันฝรั่ง 10,000 ไร่

4.2.3 ยางพารา 10,400 ไร่

5. ขอบเขตการดำเนินงาน/ระยะเวลา :

5.1 ดำเนินการในพื้นที่เศรษฐกิจการผลิตกระเทียม 7 จังหวัดในภาคเหนือ ได้แก่ เชียงใหม่ ลำพูน พะเยา เชียงราย ลำปาง แม่ฮ่องสอน และตาก

5.2 ระยะเวลาดำเนินการ ปี 2549 - 2552

6. แนวทางการดำเนินงาน :

6.1 รักษาระดับพื้นที่ปลูกกระเทียมให้คงไว้ที่ 85,000 ไร่

6.2 สร้างทางเลือกใหม่ โดยไปปลูกพืชที่มีศักยภาพมากกว่า จำนวน 21,000 ไร่ ได้แก่

1) พริกหวาน 600 ไร่

2) มันฝรั่ง 10,000 ไร่

3) ยางพารา 10,400 ไร่

6.3 คัดเลือกเกษตรกรจากผู้ที่ยื่นทะเบียนผู้ปลูกกระเทียมและพิจารณาความเหมาะสมของพื้นที่ในการ เข้าร่วมโครงการอย่างเคร่งครัด

6.4 เกษตรกรเข้าร่วมโครงการปรับโครงสร้างสินค้ากระเทียมด้วยความสมัครใจ

6.5 ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร เป็นผู้สนับสนุนเงินทุน

6.6 กองทุนปรับโครงสร้างการผลิตภาคเกษตรเพื่อเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันของประเทศรับ ชดเชยดอกเบี้ยเงินกู้ให้เกษตรกร

6.7 บริหารจัดการองค์กรในรูปแบบสหกรณ์ และทำ Contract Farming กับภาคเอกชน

6.8 ซื้อขายผลผลิตตามราคาตลาด แต่ไม่ต่ำกว่าราคาประกันขั้นต่ำ (พริกหวาน กก.ละ 30 บาท มันฝรั่ง กก.ละ 8.50 บาท)

6.9 มีบทลงโทษกับผู้ไม่ปฏิบัติตามสัญญาทั้งเกษตรกร และภาคเอกชน

6.10 ส่งเสริมการตลาดโดยการประชาสัมพันธ์ และรณรงค์การบริโภคกระเทียมไทยตลาดในประเทศ เพื่อเพิ่มความต้องการใช้กระเทียมให้มากขึ้น

6.11 มีการติดตามประเมินผลโครงการอย่างมีประสิทธิภาพ

7. วิธีดำเนินงาน :

7.1 การเพิ่มประสิทธิภาพกระเทียม

การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตในพื้นที่เดิมจำนวน 85,000 ไร่ ดำเนินการโดยหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กรมวิชาการเกษตร และกรมส่งเสริมการเกษตร ฯลฯ โดยใช้แบบปกติ

7.2 การสร้างทางเลือกใหม่ ด้วยการจัดทำโครงการดังต่อไปนี้

7.2.1 โครงการส่งเสริมการปลูกพริกหวานในโรงเรือน (เอกสารแนบ 1)

7.2.2 โครงการส่งเสริมการปลูกมันฝรั่งโรงงาน (เอกสารแนบ 2)

7.2.3 โครงการส่งเสริมการปลูกยางพารา (เอกสารแนบ 3)

7.3 การส่งเสริมการตลาด

ขยายการตลาดบริโภคกระเทียมภายในประเทศทั้งกระเทียมสดและผลิตภัณฑ์แปรรูปกระเทียมโดยการประชาสัมพันธ์ถึงคุณค่าของกระเทียมไทย ซึ่งนอกจากจะใช้ประกอบเป็นอาหารแล้วยังเป็นสมุนไพรเสริมสุขภาพด้วย ดังนั้นจึงต้องดำเนินการประชาสัมพันธ์เผยแพร่กระเทียมไทยผ่านช่องทางสื่อต่างๆ ให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย (ประชาชนทั่วไป) ได้อย่างชัดเจนทั่วถึง โดยแบ่งการดำเนินงานออกตามสื่อต่าง ๆ เช่น สื่อวิทยุกระจายเสียง สื่อสิ่งพิมพ์ คัดเอาท์ ป้ายผ้า อักษรไฟวิ่ง เว็บไซต์ ฯลฯ และรวมทั้งการส่งเสริมการจัดทำ Contract Farming ระหว่างสมาชิกสหกรณ์ / กลุ่มเกษตรกร กับผู้แปรรูปผลิตภัณฑ์อาหาร เช่น น้ำพริก กระเทียมผง เป็นต้น

7.4 การติดตามและประเมินผลโครงการ ทั้งในระหว่างดำเนินการและเมื่อสิ้นสุดโครงการในแต่ละปี

8. งบประมาณ : ปี 2549 – 2552 รวมทั้งหมด 81,793,250 บาท แยกเป็น

8.1 เงินหมุนเวียน จำนวน 34,100,000 บาท

8.2 เงินจ่ายขาด จำนวน 47,693,250 บาท

9. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ :

- 9.1 ราคาที่เกษตรกรขายได้ของกระเทียมเพิ่มขึ้นจาก 20.20 บาท/กก. ในปี 2548 เป็น 22.30 บาท/กก. ในปี 2552 และผลผลิตเพิ่มขึ้นจาก 1,006 กก./ไร่ เป็น 1,250 กก./ไร่ ต้นทุนการผลิตลดลงจาก 15.62 บาท/กก. เป็น 14.55 บาท/กก.
- 9.2 รายได้ต่อครัวเรือนของเกษตรกรผู้ปลูกกระเทียมเพิ่มขึ้นจาก 40,925 บาท ในปี 2548 เป็น 46,873 บาท ในปี 2552
- 9.3 ผลผลิตกระเทียมไทยสอดคล้องกับความต้องการของตลาดภายในประเทศไม่เกินปีละ 100,000 ตัน

10. ปัจจัยความสำเร็จของโครงการ :

โครงการปรับโครงสร้างสินค้ากระเทียมจะสำเร็จตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ ต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไข ดังนี้

- 10.1 งบประมาณที่ได้รับจัดสรรให้ดำเนินการกิจกรรมต่างๆ ต้องเป็นไปตามรายละเอียดในโครงการที่เสนอขอ
- 10.2 การคัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้อย่างเคร่งครัด
- 10.3 เกษตรกรเข้าร่วมโครงการด้วยความสมัครใจ
- 10.4 มีการติดตามประเมินผลโครงการอย่างมีประสิทธิภาพ